

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 270/2021-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 3 T 9/2018 z 19. septembra 2018 a uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 2 To 99/2018 z 12. decembra 2018 s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tdo 35/2019 z 12. augusta 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 T 9/2018 z 19. septembra 2018, uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 To 99/2018 z 12. decembra 2018 s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tdo 35/2019 z 12. augusta 2019.
2. Z ústavnej sťažnosti a ústavným súdom zistených skutočností vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 3 T 9/2018 z 19. septembra 2018 uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) a písm. d) Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.
3. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 2 To 99/2018 z 12. decembra 2018 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku v znení účinnom v rozhodnom období odvolanie sťažovateľa zamietol.

4. Najvyšší súd následne rozhodol o dovolaní sťažovateľa podanom proti napadnutému uzneseniu krajského súdu uznesením č. k. 2 Tdo 35/2019 z 12. augusta 2019 tak, že podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutým uzneseniam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) prvostupňový súd sa v rozsudku (sťažovateľ zrejme poukazoval na rozsudok okresného súdu č. k. 3 T 9/2018 z 19. septembra 2018, pozn.) nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie vo vzťahu k výroku o treste;

b) krajský súd v rozpore s § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku napadnutý rozsudok (sťažovateľ zrejme poukazoval na rozsudok okresného súdu č. k. 3 T 9/2018 z 19. septembra 2018, pozn.) nezrušil, ale sám sa pokúsil doplniť dôvody, ktoré viedli k jeho odsúdeniu, čo sťažovateľ považuje za závažné porušenie jeho práva na obhajobu, pretože tento postup „...ignoruje dvojnásťnosť trestného konania“, ktorá má zaručiť spravodlivé prejednanie veci v zmysle § 2 ods. 7 Trestného poriadku, keďže sa v priebehu celého konania až do vyhlásenia rozhodnutia odvolacím súdom nedozvedel, ako súd hodnotil dôkazy vo vzťahu k možnému použitiu „zmiernovacích ustanovení Trestného zákona ohľadom výroku o treste“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva podľa čl. 37 ods. 2 listiny.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu

7. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu, ústavný súd v prvom rade s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

8. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym

orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05).

9. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mal sťažovateľ právo podať odvolanie, čo aj využil, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd, na základe čoho je vylúčená právomoc ústavného súdu na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto odmieta túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu s poukazom na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu

10. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

11. Na základe súčinnosti poskytnutej okresným súdom ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nadobudlo právoplatnosť 12. augusta 2019 a bolo sťažovateľovi doručené 26. augusta 2019 (jeho obhajcovi 2. septembra 2019, pozn.). V tom čase začala sťažovateľovi plynúť zákonom ustanovená dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti tak proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ako aj proti jemu predchádzajúcemu napadnutému uzneseniu krajského súdu (právoplatnosť nadobudlo 12. decembra 2018, pozn.). Sťažovateľ ústavnú sťažnosť adresovanú ústavnému súde podal prostredníctvom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice-Šaca až 7. júna 2021 (doručená ústavnému súde 9. júna 2021, pozn.), teda celkom zjavne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ako aj proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. Ústavnú sťažnosť je preto v tejto časti potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

12. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde

ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. III. ÚS 265/2014).

13. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov pre vyhovieť žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

14. Vzhľadom na výsledok posúdenia tejto ústavnej sťažnosti ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III.1. a III.2. odôvodnenia tohto uznesenia) je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu